

иштерин жүргүзүү, долбоорлорго, конкурстарга катышууну пландап жатабыз. билим берүүнүн сапатын жогорулатуу максатындабыз.

Колдонулуучу адабияттардын тизмеси:

1. Андреев А.А. Компьютерные и телекоммуникационные технологии в сфере образования. Школьные технологии. 2001. №3.
2. Башмаков М.И., Поздняков С.Н., Резник Н.А. Процесс обучения в информационной среде. Школьные технологии. 2000. №6.
3. Волкова С. Н. Использование информационно-коммуникационных технологий на уроках биологии <http://www.nic-snail.ru/festival>
4. Дворецкая А.В. Основные типы компьютерных средств обучения. Школьные технологии. 2004. №3.
5. Полат Е.С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. Москва, АСАДЕМІА,- 2005.
6. Роберт И.В., Самойленко П.И. Информационные технологии в науке и образовании. М:Школа-Пресс, 2002
7. Образовательные ресурсы по биологии (Electronic resource): <http://nlkr.gov.kg>, <http://library.biom.kg/>, <http://www.edc.kg/biblioteka.html>, <http://oel.bik.org.kg/>, <http://moodle.nci.kz/course/view.php?id=139>, <http://arabaev.kg/ru/uchebno-metodicheskiy-kompleks-po-napravleniyu-estestvenno-nauchnoe-obrazovanie-biologiya-himiya-fizika-geografiya-uchebnoe-posobie-dlya-vuzov/>.

УДК: 372

DOI 10.33514/1694-7851-2023-4-289-295

Акматалиев Ж.Т. Бектурганова Н.Н., Бекболотова Н.Н.

К.Тыныстанов атындагы ЫМУ, ага окутуучу,

К.Тыныстанов атындагы ЫМУ, окутуучу, магистрант,

К.Тыныстанов атындагы ЫМУ, окутуучу

Акматалиев Ж.Т. Бектурганова Н.Н., Бекболотова Н.Н.

ИГУ имени К.Тыныстанова, старший преподаватель,

ИГУ имени К.Тыныстанова, преподаватель, магистрант,

ИГУ имени К.Тыныстанова, преподаватель, магистрант

Akmataliev Zh.T., Bekturganova N.N., Bekbolotova N.N.

IKSU named after K. Tynystanov, Senior Lecturer,

IKSU named after K. Tynystanov, teacher, master's student,

IKSU named after K. Tynystanov, teacher, master's student,

**МЕКТЕПТЕ ГЕОГРАФИЯ, БИОЛОГИЯ САБАГЫН ӨТҮҮДӨ «СЫНЧЫЛ ОЙ
ЖҮГҮРТҮҮНҮ ӨСТҮРӨ ТУРГАН ОКУУ ЖАНА ЖАЗУУ» СТРАТЕГИЯСЫНЫН
АЙРЫМ ЭЛЕМЕНТТЕРИН КОЛДОНУУ**

**ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НЕКОТОРЫХ ЭЛЕМЕНТОВ СТРАТЕГИИ «ЧТЕНИЕ
И ПИСЬМО ДЛЯ РАЗВИТИЯ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ» НА УРОКАХ**

ГЕОГРАФИИ И БИОЛОГИИ В ШКОЛЕ
USING SOME ELEMENTS OF THE STRATEGY “READING AND WRITING
TO DEVELOP CRITICAL THINKING” IN GEOGRAPHY AND BIOLOGY LESSONS
AT SCHOOL

Аннотация: Иште мектепте география, биология сабагын өтүүдө «Сынчыл ой жүгүртүүнү өстүрө турган окуу жана жазуу» стратегиясынын айрым элементтерин колдонуу натыйжалуулугу көрсөтүлгөн. Андыктан, окуучуларга билим берүүдө, окутууда, сабактын ролу өзгөчөлүлүгү, окутуунун идеялык багыттары, билим менен практикалык иштин биримдиги чагылдырылган. Мында, мугалим окутууда көп педагогикалык технологиялардын жардамы менен сабактын натыйжалуулугун арттырууга аракеттенүүсү, окуучуларга география жана биология сабагын өтүүдө сынчыл ой жүгүртүү стратегиясынын айрым элементтерин колдонуу менен учурдун талабына ылайык сабактын эффективдүү түүзүү көрсөтүлгөн.

Аннотация: В работе показана эффективность использования некоторых элементов стратегии «Чтение и письмо для развития критического мышления» на уроках географии и биологии в школе. В воспитании и обучении учащихся отражаются роль урока, идеологические направления обучения, единство знаний и практической работы. Учитель способствует повышению эффективности урока с помощью многих педагогических технологий, эффективное планирование уроков в соответствии с потребностями момента с использованием некоторых элементов стратегии критического мышления во время уроков географии и биологии.

Abstract: The work shows the effectiveness of using some elements of the “Reading and Writing for the Development of Critical Thinking” strategy in geography and biology lessons at school. The education and training of students reflects the role of the lesson, ideological directions of teaching, and the unity of knowledge and practical work. The teacher contributes to the effectiveness of the lesson with the help of many pedagogical technologies, effective lesson planning according to the needs of the moment using some elements of critical thinking strategy during Geography and Biology lessons.

Негизги сөздөр: География, биология, стратегия, сынчыл ой жүгүртүү, технология, сабак, эффективдүүлүк, географиялык түшүнүк, биологиялык түшүнүк, инновация.

Ключевые слова: География, биология, стратегия, критическое мышления, технология, урок, эффективность, географические понятие, биологическое понятие, инновация.

Key words: Geography, biology, strategy, critical thinking, technology, lesson, efficiency, geographical concept, biological concept, innovation.

Мектепте география, биология сабагын өтүүдө «Сынчыл ой жүгүртүүнү өстүрө турган окуу жана жазуу» стратегиясынын айрым элементтерин колдонуу окуучулардын өз алдынча ой жүгүртүп, жуп менен бирге аракеттенип, тайпа менен бирге иштеп, туура тыянак чыгаруу жолун табууга алып келет. Мугалим баяндоочу жана башкаруучу ролдон багыт берүүчү, байкоочу милдетке өтүп, окуучулардын аталган предметтер боюнча сабактардагы маалыматтарды түшүнүп, эстеп калуусуна шарт түзөт. Окутуу процессинин мазмуну дидактиканын негизги маселелеринин бири. Окутуу процессинин мазмуну «кимге?», «кандай?» көлөмдөгү билимди, «кандай?» деңгээлде берүү керектигин аныктайт. [3].

Мектепте география, биология сабагын өтүүдө «Сынчыл ой жүгүртүүнү өстүрө турган окуу жана жазуу» стратегиясынын айрым элементтери: класстер түздүрүү, Венанын диаграммасы менен салыштыртуу, синквейн, “билем-билгим келет-билдим” сыяктуу ж.б элементтерин колдонуу география, биология сабактарынын башталгыч курстарын өтүүдө окуучулардын сабакка болгон кызыгуусун арттырууга жардам берет. Себеби окуучулар өз алдынча ойлонуп, жуп жана тайпа менен иштеп олтуруп, сабактын башынан аягына чейин изденип, мугалимдин жардамы менен өз түшүнүктөрүн бышыкташат.

Жумуштун максаты. Окуутуу процессин уюштуруунун негизги формасы - сабак. Андыктан, окуучуларга билим берүүдө, окутууда, сабактын ролу чоң. Учур талабына ылайык эффективдүү сабак өтүү үчүн мугалим географияны жана биологияны окутуу учурунда, педагогикалык технологиялардын жардамы менен сабактын натыйжалуулугун арттырууга аракеттенүүсү керек. Ал аракетте окутуунун максаты, аны уюштуруу, окутуунун мазмуну, жабдылышы жана аны алып баруунун технологиялары айкалышып турган учурда гана окутуу натыйжалуу болот.

Сапаттуу, көңүлдөгүдөй, каалаган нерсерлерди жасоо, ал үчүн ар кандай каражаттардын баарын колдонуп эң мыкты нерселерди иштеп чыгаруу болсо, технологиянын негизги звеносу - анын жыйынтыгы болуп саналат. Качан гана планда каралган нерсе сапаттуу жасалганда, аны «технология» катары кабыл алышат. Эгерде начар иштетсе, анда жаңы жолдорду издеп, жаңы ыкмаларды табуу технологиясы керек [4].

Педагогикалык же билим берүү технологиясын үч деңгээлде сүрөттөөгө болот

- 1) окутуунун эң рационалдуу жолдорун илимде изилдөө;
- 2) окутууда колдонулган принциптердин, ыкмалардын, методдордун түшүндүрүү системасы;
- 3) инсандык, методологиялык каражаттар иштетилген жана жүзөгө ашырылган реалдуу ишмердүүлүк процессинде; [1].

Табигый илимдерге тиешелүү география, биология сабактарын окутуу эффективдүү болушу үчүн интерактивдүү технологиялардын айрым элементтерин колдонууга болот. Атап айтканда «Сынчыл ой жүгүртүүнү өстүрө турган окуу жана жазуу» стратегиясына тиешелүү, мээ чабуулу, Вендин диаграммасы, кластер, синвейн жана башкаларды атасак болот.

Азыркы мезгилдерде практикалык сабактарда окутуунун салтка айланган технологияларын колдонушат.

«Педагогикалык технология» жөнүндө түшүнүк педагогикада бардык мааниде: тар жана кенен мааниде пайдаланат. Бирок бардык варианттарда технологиянын мазмуну төмөнкүлөрдү камтыйт:

- 4) педагогдун окутуучу окуучулардан окуу ишмердүүлүгүн камсыздандырган методдорду комплекстүү уюштуруу;
- 5) дидактиканын, методиканын, процедураларын, катышуучулардын аракетинин бардык каражаттарын уюштуруу;
- 6) адамдык, техникалык жана башка ресурстарды эске алуу менен билим берүүнүн тарбиялоонун, өнүктүрүүнүн жаңы мазмунунун иштеп чыгуу жана жүзөгө ашыруу [2].

Интерактивдүү стратегиялар мугалим тарабынан, мисалы төмөнкү билгичтиктерди өнүктүрүү үчүн пайдаланышы мүмкүн:

- А) Окутуудагы жана турмуштагы маанилүү маселелерди чече билүү ишкердүүлүгү.
- Б) Тексттеги негизги маани-маңыздык мазмуунду бөлүп алуу билгичтиги.

Мындай дидактикалык, психологиялык сапаттарды калыптандыруу окуучунун коммуникативдик ишмердүүлүгүн өстүрүүгө абдан ылайык келген окутуу стратегиясын түзөт. Өзгөчө коммуникативдик билгичтиктердин зарылдыгын окуучулар изденүү, ой жүгүртүү түшүнүгү менен колдоно билүүсүн камсыз кылуу жана кептик машыгууларга ээ болуу жана башка анын негизги талаптары катары кабыл алынат. Ошондой эле окуучулардын коммуникативдик ишмердүүлүгү дискуссиялык жана диспуттук мүнөздө болуп, сөз байлыгын арттырууга стратегиялык стимул түзөт. Муну окутуунун жаңы технологиясы боюнча иштелген методикалык эмгектерде мындайча белгилейт. “ Билим пайдалуу болуп, концептуалдуу түрдө өздөштүрүлгөндө гана баа болот”(6.83).

Белгилещ педагог В.С. Сухомлинский айткандай: «окутуу - мугалимдин педагогикалык маданиятынын күзгүсү, анын интеллектуалдуу байлыгынын өлчөмү анын кругозорунун жана эрудициясынын көрсөткүчү болушу керек» дейт. Окутууну натыйжалуу жана ийгиликтүү кылуу үчүн мугалим ар бир сабакка өзүнүн билимин, педагогикалык тажрыйбасын бүткүл эрудициясын, терең тажрыйбасын жумшайт.

Мектепте география, биология сабагынын башталгыч курстарын өтүүдө «Сынчыл ой жүгүртүүнү өстүрө турган окуу жана жазуу» стратегиясынын төмөнкү элементтерин колдонуу натыйжалуу:

I. Ойлон-түгөйүң менен иште-бөлүш

1.Мектеп окуучуларынын, студенттердин жана мугалимдердин сынчыл ой жүгүртүүнү өстүрүүдөгү алгачкы принцип.

2. Жекече кабыл алуу, тигейиш менен жана топто талкулоо аркылуу проблеманы, теманы ирээти менен ачууну көздөгөн америкалык билим берүү технологиясындагы ыкма.

Ишке ашыруунун кадамдары:

1.Идеяларды дептерге жазуу.

2.Айтып берүү жана түгөйү менен талкулоо.

3. Топто талкулоо.

Кандай гана иш аткарылсын ар кандай сабактарда колдонсо болот. Кыскача мазмуну: Жекече жасалганын баарын топтоп жаңыртса жана талкууласа болот. Образы: Сууга ыргытылган таш.

II. Графикалык уюштуруучулар: Схемалар, графикалар, тегеректер, таблицалар. Түшүнүктөрдүн, кубулуштардын, предметтердин айкалышын демонстрациялаган каражаттар. Объекттин вербалдык түшүнүгүн көрсөтөт. Маалыматты топтоонун, аны эске көп убакытка чейин тутуунун жана көргөзүүнүн куралдары. Эске тутууну стимулдаштырган жазууну жүргүзүү процесси.

«Сынчыл ой жүгүртүүнү өстүрө турган окуу жана жазуу» программасы маалыматты кайра иштеп чыгаруу үчүн ар кандай графикалык уюштуруучуларды колдонот. Материалдын графикалык уюштуруучусун колдонуу пайдалуу, анткени аларды түзүүдө мээнин эки жарым шары тең катышат: сол жагы (сандар, сөздөр, логика, деталдуу майда-чүйдөлөр үчүн жооптуу), оң жагы (образдар, өң-түс, ритм, үстүртөн болгон түшүнүктөр үчүн жооптуу). Кыскача мазмуну: Графикалык түрдө берилген маалымат. Образы: Жол картасы. Grafik Organizers

III. Б/БК/Б (Билем-Билгим келет-Билдим): Маалымат менен иштөө стратегиясы, тема же проблема боюнча изилдөөнү өткөрүүнүн стратегиясы. Стратегиянын кадамдары: (үч тилке-бөлүктөрдөн турган таблицаны толтуруу)

1) Мээ чабуулу. 1-тилкеге идеяларды жазуу.

- 2) Жазылган идеялардын категориялдуу обзору (карагыла).
- 3) 2-тилкеге окуучулар эмнени билгилери келгендиги жөнүндө формировкаланган суроолорду жазуу.
- 4) Суроолорду да бөлүнгөн категориялар боюнча алып койсо болот.
- 5) Текстти окуу жана 3-тилкеге формировкаланган суроолордун каршысына жоопторду жазуу, ошондой эле жаңы идеяларды жазуу.
- 6) Мурда формировкаланган суроолордун төмөн жагына кайра пайда болгон суроолорду жазуу.
- 7) Кошумча адабиятта, эксперттер менен сүйлөшүүдө ж.б. кайра пайда болгон суроолорго жоопторду издөө (табл. 1).

Таблица 1.-«Билем, билгим келет, билдим» элементтеринин түшүндүрмөсү

Билем	Билгим келет	Билдим
Бул тилкеге окуучулар тема же проблема боюнча эмне билсе, ошонун бары жазылат.	Бул тилкеге окуучулар жооп алгысы келген суроолор жазылат. Төмөн жагына текстти окугандан кийин пайда болгон суроолор жазылат.	Бул тилкеге формировкаланган суроолордун каршы жагына туура келтирилип жооптор жазылат. Төмөн жагына жаңы идеялар жазылат.

Кыскача мазмуну: Текстти окуу жана эвристикалык таблицаны толтуруу. Образы: Археологиялык маалыматтар. Know-Want to know-Learn (K-W-L)

Веннанын диаграммасы: Фактыларды, кубулуштарды, идеяларды салыштыруу үчүн пайдаланылган эки бири-бирине жабышкан тегерек түшүнүгүндөгү схема. Тегерек диаграмма. Ар бир тегеректеги бош орундар айырмачылыктарды жазуу үчүн пайдаланылат; тегеректер кошулушкандагы түзүлгөн жалпы бөлүгү – эки салыштырылган кубулуштарды (фактылардагы, түшүнүктөрдөгү ж.б.) жалпылыкты белгилөө үчүн англиялык ролик Веннанын атында аталган. Жекече жана топтук иште пайдаланса болот. Кыскача мазмуну: Схема айырмачылыкты жана окшоштукту аныктоого жардам берет. Образы: Көлөкө. Venn Diagram.

Кластер: Идеяларды чагылдыруудагы графикалык уюштуруучу. Сызыктуу эмес ойломдук ишти чагылдыруу ыкмасы. Кандайдыр бир темадагы идеяларды эркин жана бат чогултууга жардам берген педагогикалык стратегия. Ал бат унутулуп кала турган идеяларды графикалык сүрөттөө менен кагаз үстүнө белгилөөгө мүмкүнчүлүк берет. Кластердин мүмкүнчүлүктөрү жана түрлөрү ар кандай: «кластер суроолор менен» (идеялардын ордуна суроолор жазылат), «кластер-табышмак» (кластердеги теманын же өзгөчө түшүнүктөрдүн ордулары толтурулбай бош калтырылат, ошол тегеректерди толтуруу менен окуучулар теманы же жетишпеген түшүнүктөрдү аныкташы керек). Кадамдар:

1. Теманы тандап алуу жана аны тактага же дептерге жазуу.
2. Бардык сөздөрдү, түшүнүктөрдү, ассоциацияларды анализдебей жана сындабай туруп жазуу. Идеялар теманын тегерегиндеги тегерекчелерге түшкөн сайын жазылып турат.
3. Жазуу процессинде түшүнүктөрдүн ортосунда байланыштарды түзүү.
4. Жазуу ишке берилген убакыт же идеялар түгөнгүчө жүргүзүлөт.
5. Окуучулар (студенттер) жекече жасаган кластер, түгөйү менен талкууланат жана андан кийин бүт топко айтылат.

6. Кластерди келээрки иште кантип колдонуу жөнүндө ойлонуш керек.

Кыскача мазмуну: Идеяларды «чогултуп жазуу». Идеяларды, ойлорду топтоо жана фиксациялоо. Образы: Жүзүмдүн шагы. Cluster.

Кластеринг: Теманын, кубулуштун, проблеманын ж.б. көптөгөн мүнөздөмөлөрдү бөлүп көрсөткөн көп жактуу процедура. Кыскача мазмуну: кластерди түзүү процесси. Образы: Жолдон келгенден кийин багажды (чемоданды) ачуу. Clustering.

Мээге чабуул жасоо. Чыгармачыл жигердүүлүктү жана түшүмдүүлүктү жөнгө салган усул. Өткөн кылымдын 50-жылдары АКШда, Францияда технологиялык тапшырмаларды, пландаштыруу проблемаларды жана алдын ала болжолдоолорду талкуулоодо кенен колдонулган. Азыркы учурда педагогикада колдонулат. Мээге чабуул жасоо жекече. Түгөйлөрдө жана топто болушу мүмкүн.

Стратегиянын кадамдары:

1. Мугалим теманы жарыялайт.

2. Окуучулар чектелген мөөнөттүн ичинде (3-4 минут) сабактын темасы же проблемасы боюнча идеяларын жазышат.

3. Окуучулар өздөрүнүн идеялары менен түгөйлөшүп бири-бири менен бөлүшөт.

4. Мугалим окуучуларга өздөрүнүн идеялары менен топто бөлүшүүнү сунуштайт.

5. Тактада же кагаз бетине бардык идеялар жазылат, бир да идеяга баа берилбейт жана бирөө да четке кагылбайт.

6. Келечекте бул идеялар бөлөк иштердин негизи катары колдонулушу мүмкүн. Кыскача мазмуну: бир нерсени бат эсте же чечүү ыкмасы. Образы: чагылгандын жарыгы. Brainstorming.

Корутунду. Демек интерактивдүү стратегиялык методдордун моделдик потенциалдарын демонстрациялоо менен түрдүү ыкмаларга тиешелүү угуу, окуу, сүйлөө, жазуу ишмердик үлгүлөрү активдүү өздөштүрүлөт. Бул методдордун, моделдердин колдонулушу менен салт болуп калган билим алуудан же башкалардын идеясын колдонуудан арылып, өз алдынча изденүү, эмгектенүү менен ой-жүгүртүп тиешелүү маалыматты түшүнүп, кызыгып үйрөнүүгө жетишет. “Угуу - демек, күбүн унутту дегендик, көрүү - демек, эсинде сакталды дегендик, аткаруу-демек, түшүнүү” деген сөз бар. Анын сыңарындай окуучуларга багыт берүү менен темага ылайык тапшырмаларды аткартуунун, маалымат боюнча өз ара пикирлешип бир жыйынтыкка келишине интерактивдүү стратегиялардын айрым элементтерин пайдалануунун жыйынтыгы, сабактын маанисин арттырып, эффективдүүлүгүн жогорулатат.

Бул багытта традициялык усулдун да натыйжасы баалуу. Сабак берүүнүн илимий-теориялык деңгээлин жогорулатууга жана окуу материалын окуучулардын бекем өздөштүрүүсүнө жетишүү менен катар окуучулардын маалымат арттыруучулук жөндөмдүүлүктөрүн өрчүтүүгө атайын көңүл бөлүү зарыл (5).

Аларды логикалык операцияларды жүргүзүүгө-себептеш-натыйжалаш байланыштарды салыштыра, талдай, аныктай билүүгө, жыйынтык чыгара билүүгө, түшүнүктөрдүн маанилүү белгилерин аныктай билүүгө, географиялык карталар менен иштөөгө, диаграмма, схема жана таблицаларды толтурууга жана башкалага кызыктыруу менен үйрөтүү керек.

География, биология предметин окутуунун негизги максаты, окуучулардын табиятка болгон кызыгуусун арттырып, чыгармачылык менен маалыматтарды өздөштүрүүсүнө жол чабып берүү болуп саналат. Бул багытта «Сынчыл ой жүгүртүүнү өстүрө турган окуу

жана жазуу» стратегияларынын элементтерин сабакка пайдалануу жакшы натыйжа берет.

Колдонулган адабияттар:

1. Бекбоев И.Б. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. - Б., 2011.
2. Бекбоев И.Б., Алимбеков А.А. Азыркы сабакты даярдап өткөрүүнүн технологиясы. - Б., 2011.
3. Мамбетакунов Э., Сияев Т.М. Педагогиканын негиздери. -Б.,2008
4. Рахимова М.Р., Абдыкеримова М.А. Педагогиканын теориясы, системасы жана технологиясы. - Б, 2007.
5. Критическое мышление в Кыргызстане: От знания к оценке. Материалы Республиканской научно-практической конференции /25.11.2001/ Фонд “Сорос-Кыргызстан”. Бишкек-2003
6. И.А. Низовская. Словарь программы “Развитие критического мышление через чтение и письмо” учебно-методическое пособие. Международная ассоциация чтения. Фонд “Сорос-Кыргызстан” Бишкек-2003.

УДК:371.044.6

DOI 10.33514/1694-7851-2023-4-295-301

Иманбердиева Н.А

И.Арабаев атындагы КМУ, М.Рахимова атындагы ККББИ, п.и.к., доценттин м.а.

Иманбердиева Н.А

КГУ им. И. Арабаева, ИДПО им. М. Рахимовой, к.ф.н., и.о.доцента

Imanberdieva N.A

KSU named after I. Arabaev, IAPЕ M. Rakhimova, Ph.D., acting associate professor

ЭЛДИК ПЕДАГОГИКАНЫН ЖАСАЛАРЫ МЕНЕН ЖАШТАРГА РУХАНИЙ- АХЛАК-ТАЛБАЙ БЕРҮҮ

ДУХОВНО-ПРАВСТВЕННО Е ВОСПИТАНИЕ МОЛОДЕЖИ СРЕДСТВАМИ НАРОДНОЙ ПЕДАГОГИКИ

SPIRITUAL AND MORAL EDUCATION OF YOUTH BY MEANS OF FOLK PEDAGOGY

Аннотация: Кыргыз элинин оозеки элдик чыгармачылыгы өзгөчө таанып-билүү жана тарбиялык ролду аткарат. Кыргыздар үчүн ата-бабалардан калган осуяттар тарбиялык тажрыйбанын ажырагыс кенчи катары кабыл алынган. Дал ушул булактардан кыргыздар балдарды тарбиялоонун баалоонун критерийлерин, багыттарын, ыкмаларын табышкан. «Манас» эпосу балдарды патриоттукка тарбиялоо боюнча көп кырдуу идеялардын, жеке багыттарынын булагы болуп саналат. Миңдеген жылдар бою бул билим жаш муундарды тарбиялоодо кыргыздын элдик каада-салттарынын туруктуу эрежеси болуп келген.

Аннотация: Устное народное творчество кыргызского народа несет особую познавательную и воспитательную нагрузку. Для кыргызов, оставшиеся от предков заповеди, воспринимались как неотъемлемое сокровище воспитательного опыта. Именно из этих источников кыргызы нашли критерии оценки, направления, методы воспитания детей. Эпос «Манас» является источником личностных ориентиров многогранных идей по